

w Polsce, Oddział Poznański, Polski Związek Zawodowy Drukarzy i Pokrewnych Zawodów na Polskę, Związek Zawodowy Litografów, Chemigrafów i Pokrewnych Zawodów w Polsce, Oddział w Poznaniu, oraz Związek Drukarzy Niemieckich w Polsce — Verband Deutscher Buchdrucker in der Republik Polen wniosły do Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej w myśl § 2 rozporządzenia z dnia 23 grudnia 1915 r. (Dz. Ust. Rzeszy Niem. str. 1456) podanie o nadanie mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich przedsiębiorstw przemysłu graficznego na obszarze województwa poznańskiego umowie zbiorowej, zawartej w dniu 26 lutego 1932 r. pomiędzy Korporacją Zakładów Graficznych i Wydawniczych na Województwo Poznańskie z jednej strony a Związkiem Zawodowym Drukarzy i Pokrewnych Zawodów w Polsce, Oddział Poznański, Polskim Związkiem Zawodowym Drukarzy i Pokrewnych Zawodów na Rzeczpospolitą Polską, Związkiem Litografów, Chemigrafów i Pokrewnych Zawodów w Polsce, Oddział Poznański oraz Związkiem Drukarzy Niemieckich w Polsce — Verband Deutscher Buchdrucker in der Republik Polen z drugiej strony.

Tekst umowy podany jest poniżej.

Sprzeciwy w sprawie nadania umowie mocy powszechnie obowiązującej wnosić można do Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej w ciągu dni 14 od ogłoszenia niniejszego obwieszczenia.

Minister Pracy i Opieki Społecznej:

(—) *Dr. St. Hubicki.*

Załącznik do obwieszczenia Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 4 maja 1932 r. poz. 138.

UMOWA ZBIOROWA.

Pomiędzy Korporacją Zakładów Graficznych i Wydawniczych na Województwo Poznańskie z jednej strony a zrzeszeniami:

1. Związek Zawodowy Drukarzy i Pokrewnych Zawodów w Polsce, Oddział Poznański,
2. Polski Związek Zawodowy Drukarzy i Pokrewnych Zawodów na Rzeczpospolitą Polską,
3. Związek Litografów, Chemigrafów i Pokr. Zawod. w Polsce, Oddział Poznań,
4. Verband Deutscher Buchdrucker in der Republik Polen (Związek Drukarzy Niemieckich w Polsce)

z drugiej strony, zawiera się następującą umowę.

Par. 1.

Zakres ważności.

Niniejsza umowa zbiorowa obowiązuje wszystkich pracodawców i wszystkich pracobiorców przemysłu graficznego na terenie Województwa Poznańskiego.

Par. 2.

Czas pracy

i obowiązkowe przerwy reguluje się w myśl ustawy z dnia 18 grudnia 1919 roku.

1. Godzinyienne liczy się od 6 rano do 10 wieczorem, wszystkie inne jako nocne.

2. Godziny rozpoczęcia i kończenia pracy, jak również czas przerwy obiadowej oznacza Zarząd każdego zakładu w porozumieniu z pracownikami tegoż zakładu.

3. Przerwa obiadowa we wszystkich dniach tygodnia powinna być o jednym czasie. W razie zmiany przerwy obiadowej bez uprzedniego 24-godzinnego zapowiedzenia płaci zakład odszkodowanie w wysokości jedno godzinności zarobku za stracony obiad.

Par. 3.

Placie.

1. Pracowników wykwalifikowanych dzieli się na cztery kategorie, których stawki zarobkowe wynoszą dla składaczy ręcznych i maszynistów drukarskich:

a) w 1 roku po wycuczeniu 49,68 zł tygodniowo, czyli na godzinę 108 groszy

b) w 2 i 3 roku po wycuczeniu 64,40 zł tygodniowo, czyli na godzinę 140 groszy,

c) w 4 i 5 roku po wycuczeniu 68,08 zł tygodniowo, czyli na godzinę 148 groszy

d) po 5 roku po wycuczeniu 74,52 zł tygodniowo, czyli na godzinę 162 grosze.

Z powodu zmiany kategorii z określenia wieku pracownika na określenie długości czasu pracy, nie można pracownikom, pobierającym już taryfę wyższą (np. 2-gą lub 3-cią) takowej zniżać.

Poza pracą na tygodniówkę dozwolona jest także praca akordowa przy zestawach tekstowych ręcznych i linotypowych. Cena za 1000 liter ręcznych wynosi 1,57 zł (Petit, Borgis, Korpus); po obniżce taryfy od dnia 4.3. 1932 r. cena ta obniża się także na 1,41 zł z tem, że składający na akord otrzymują również zapłatę za święto. Do obliczenia wynagrodzenia za dzień świąteczny służyć będzie przeciętny jednodniowy zarobek danego składacza akordowego z ostatnich 4 tygodni, poprzedzających święto. Maksimum wynagrodzenia za święto nie może przekraczać zapłaty, jaka obowiązuje danego pracownika w płacy tygodniowej.

2. Stereotyperzy-drukarze, zajęci stale w stereotypii przy odlewaniu płyt okrągłych i płaskich, otrzymują 10% ponad stawki zasadnicze (minimum) składacza ręcznego, wymienione pod nr. 1.

3. Korektorzy otrzymują 5% ponad minimum, o ile są wycuczonymi drukarzami.

4. Oddziałowi otrzymują 15% ponad minimum.

5. Metrapraze pism codziennych otrzymują 15% ponad minimum.

6. Składacze przy maszynach wszelkich systemów, o ile stale przy maszynach pracują, otrzymują 20% ponad minimum.

7. Maszynista, pracujący przy maszynie rotacyjnej, otrzymuje 10%, przy maszynie z aparatem do samonakładania 5% ponad minimum.

8. Maszynista offsetowy i rotacyjny rotografurowy otrzymuje 20% ponad minimum.

9. Minimum litografów, kamieniodrukarzy, chemigrafów i rotografurzystów (trawiarzy i fotografów) wynosi 15% ponad stawki kategorii a), b), c) i d).

10. Minimum introligatorów wynosi 10% mniej od kategorii a), b), c) i d).

11. Nakładczki otrzymują:

a) po pół roku 9,20 zł tygodniowo, czyli na godzinę 20 groszy,

b) po jednym roku 14,26 zł tygodniowo, czyli na godzinę 31 groszy,

c) po trzech latach 20,70 zł tygodniowo, czyli na godzinę 45 groszy,

d) po pięciu latach 27,14 zł tygodniowo, czyli na godzinę 59 groszy.

Pracownicy introligatorni i innych oddziałów według ogólnej taryfy dla przemysłu i handlu Związku Pracodawców na Województwo Poznańskie z tem, że zapłatę za święta otrzymują narówni z innymi pracownikami zakładu graficznego w myśl par. 3 p-ktu 18—25.

12. Uczniowie otrzymują:

a) w 1 roku 7,82 zł tygodniowo, czyli na godzinę 17 groszy,

b) w 2 roku 8,74 zł tygodniowo, czyli na godzinę 19 groszy,

c) w 3 roku 10,12 zł tygodniowo, czyli na godzinę 22 grosze,

OBWIESZCZENIE

MINISTRA PRACY I OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 4 maja 1932 r.

w sprawie podania o nadanie umowie zbiorowej z dnia 26 lutego 1932 r. mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich przedsiębiorstw przemysłu graficznego na obszarze województwa poznańskiego.

Korporacja Zakładów Graficznych i Wydawniczych na Województwo Poznańskie, Związek Zawodowy Drukarzy i Pokrewnych Zawodów

d) w 4 roku 12,88 zł tygodniowo, czyli na godzinę 28 groszy.

13. Praca nocna kosztuje 25% więcej od stawek minimalnych i obowiązuje do 40 godzin w tygodniu.

14. W miastach ponad 100.000 mieszkańców obowiązuje pełna taryfa; poniżej 100.000 do 50.000 mieszkańców 5% mniej; poniżej 50.000 mieszkańców 10% mniej.

15. Zwyżkę oraz zniżkę płacy dla pracowników przemysłu graficznego normuje Komisja Cennikowa, w której skład wchodzi trzech przedstawicieli pracodawców i trzech przedstawicieli pracobiorców. Regulacja płacy następuje każdorazowo przy osiągnięciu różnic kosztów utrzymania o sumarycznie 5% wwyż lub wniżej od ostatniej zmiany, i to w myśl orzeczeń Komisji Statystycznej przy Magistracie miasta Poznania dla badania kosztów utrzymania. Zastosowuje się ją po dwu tygodniach po pierwszym, rozpoczynając pełnym tygodniem.

16. Zniżka lub zwyżka nie obowiązuje wstecz.

17. Płaci się jedynie faktycznie przepracowany czas pracy. Przy obliczaniu płacy za godzinę należy dzielić pensję przez 46 godzin tygodniowych, pracę w nocy przez 40 godzin.

18. Za święta uważa się wszystkie święta urzędowe, które są płatne jak dzień pracy.

19. Święta nie są płatne w pierwszym tygodniu po rozpoczęciu stosunku pracy w danym zakładzie.

20. Wynagrodzenie za święto oblicza się procentualnie w stosunku do przepracowanego czasu, jeżeli w pozostałe dni tygodnia danego nie przepracowano pełnego czasu pracy.

21. Wszelkie przepisy, dotyczące opłaty świąt, stosuje się do dorywczo zatrudnionych tylko wtedy, jeśli święta poprzedzało zatrudnienie conajmniej 46 godzin pracy.

22. Niestawienie się do pracy bez względu na powód przed lub po święcie powoduje utratę wszelkiego wynagrodzenia za święto. Kto w tygodniu świątecznym wogóle nie jest czynnym, nie może rościć sobie prawa do wynagrodzenia za święto.

23. Jeśli pracobiorca zachorował w tygodniu świątecznym, przepracowawszy jeden dzień lub więcej po owym święcie, natenczas przysługuje mu prawo do zapłaty pełnej za święto lub święta.

24. Czas uroczystości, ustanowionych przez Zarząd zakładu, jest płatny.

25. Praca w dzień wigilijny trwa 6 godzin.

26. Za zmuszony przez pracownika czas pracy skutkiem wezwania na terminy przez władze wojskowe oraz w sprawach opiekuńczych stracać z pensji nie można.

W razie nagłego zachorowania nie potrąca się pracownikowi z pensji, o ile zmuda nie przekraczała 2 godzin zabiegu u lekarza.

27. Wypłaty tygodniowe uskutecznią się w sobotę za ubiegły tydzień od piątku rana do czwartku wieczora. Zmiany w poszczególnych zakładach są dopuszczalne tylko w porozumieniu z pracownikami.

28. Jeżeli w dzień wypłaty przypada święto, należy wypłatę uskutecznić w dzień roboczy, poprzedzający święto.

29. Wypłata winna się odbywać w czasie pracy.

Par. 4.

Nadgodziny.

Nadgodziny uregulowane są przepisami ustawy.

Par. 5.

Przyjęcie i zwolnienie pracowników.

Przyjęcie i zwolnienie pracownika reguluje ustawa.

Par. 6.

Urlopy reguluje się w myśl ustawy.

Par. 7.

Zapotrzebowanie pracowników.

Zapotrzebowanie pracowników należy uskutecznić w Państwowym Urzędzie Posrednictwa Pracy przez Społeczne Biuro Posrednictwa Pracy przy Związkach Zawodowych, uwzględniając w pierwszym rzędzie członków organizacji, które niniejszą umowę podpisały.

Par. 8.

Przepisy dla składaczy maszynowych.

1. Składacze maszynowi są zobowiązani kształcić przekazanych im uczniów przy wszelkich

czynnościach, dotyczących maszyny do składania.

2. Uczniem przy maszynie do składania może być uczeń drukarski w 4 roku nauki lub wykwalifikowany pomocnik drukarski.

3. Przy wyuczaniu na składaczych maszynowych uwzględnia się w pierwszym rzędzie personel własnego zakładu.

4. Nauka składacza maszynowego trwa 13 tygodni, 26 tygodni zaś, jeżeli tenże pracuje przy maszynie tylko połowę dni.

5. Przez czas nauki płaci zakład przyuczającemu się pomocnikowi minimum ręcznych składaczy.

6. Minimum zestawu maszynowego wynosi dla linotypistów i monotypistów 6.000 liter za płatną godzinę, dla typografistów 4.500 liter.

7. Składacz maszynowy może być zatrudniony jako składacz ręczny, jeśli zajdą większe przeszkody, których sam nie jest w możności usunąć lub też w braku rękopisu i otrzymuje placę składacza ręcznego.

8. Metal, potrzebny składaczowi maszynowemu, należy mu dostarczyć w stanie czyszczonym i suchym.

9. Każdą zmianę obowiązuje dziennie 1/2 godziny czyszczenie i oliwienie odpowiednich części maszyny, oprócz czyszczenia ogólnego raz w tygodniu. Matryce i magazyny powinny być czyszczone przynajmniej raz w miesiącu. Czyszczenia te odbywają się w czasie pracy.

10. Wszelkie przepisy co do stosunków ogólnych obowiązuja także składaczy maszynowych.

Par. 9.

Przepisy dla maszynistów.

1. Maszynista, pracujący przy maszynie rotacyjnej, w razie braku pracy przy tejże może być zatrudniony również przy maszynie płaskiej lub przy stereotypii z placą odnośnych stawek.

2. Każdy maszynista zobowiązany jest, w razie nagłej potrzeby, do osobistego nakładania jako też do wyuczenia ucznia względnie nakładaczki tejże czynności.

Par. 10.

Przepisy dla uczniów.

1. Kandydaci winni ukończyć conajmniej szkołę powszechną (7 klas).

2. Przy przyjmowaniu uczniów winno się założyć przepisy w przedmiocie pracy młodocianych według ustawy z dnia 2 lipca 1924 roku.

3. Nauka trwa 4 lata.

4. Stosunek liczby zatrudnionych uczniów do wykwalifikowanych pracowników reguluje rozporządzenie Wojewody.

5. Każdy uczeń w przemyśle poligraficznym musi być zarejestrowany w biurze Korporacji Zakładów Graficznych i Wydawniczych na Województwo Poznańskie.

6. Wszelkich uczniów niezarejestrowanych zwalnia się z dniem wejścia w życie niniejszej umowy.

7. O ile w którymkolwiek zakładzie okazałby się teraz nadmiar zarejestrowanych uczniów, odnośni pracodawcy w porozumieniu z Korporacją Zakładów Graficznych dołożą starań, by tych nadliczbowych umieścić w zakładzie, gdzie liczba uczniów nie dochodzi do normy przewidzianej (par. 10 p. 4 niniejszej umowy).

8. Na okres jednego roku wstrzymuje się przyjmowanie uczniów.

9. Uczniów wolno zatrudniać tylko w zakładach, w których stanowisko właściciela lub kierownika zajmuje lachowiec z przynajmniej 10-letnią praktyką.

10. Pomocnicy, którzy po roku 1928 ukończyli naukę, a nie posiadają świadectwa egzaminu, wystawionego przez Korporację, nie mogą być zaliczeni w poczet pracowników wykwalifikowanych, według których liczby normuje się w zakładzie ilość uczniów.

Par. 11.

Przepisy ogólne.

1. Pracy składacza ręcznego lub maszynowego, maszynisty drukarskiego, dalej prac w zawodach pokrewnych (t. j. offsetu, litografii, rotografury i t. p.), wykonywanych w myśl dotychczasowych zwyczajów przez wykwalifikowanych pracowników i uczniów zarejestrowanych, nie wolno wykonywać siłom pomocniczym.

2. Pracownik jest obowiązany do punktualnego rozpoczęcia pracy, t. j. na oznaczoną godzinę

być gotowym na miejscu i aż do ukończenia czasu pracy być czynnym.

3. W czasie pracy nie wolno w zakładach przyjmować odwiedzin. Nagle i ważne porozumienie się z osobami, nie należącymi do współpracowników danego zakładu, powinno być zafatlowane w miejscu, oznaczonym przez Zakład.

4. Pracobiorcom nie wolno w jakibądź sposób wywierać wpływu na prace autorskie. Oddane składaczowi rękopisy muszą być bez oporu i szybko złożone.

5. Za szkody, powstałe zakładowi z zaniedbania pracownika, odpowiada każdy osobieście.

6. Używanie napojów alkoholowych w zakładach jest wzbronione. Przybycie do pracy w stanie nietrzeźwym powoduje upomnienie. W razie powtórzonego przyścia w stanie nietrzeźwym nastąpić może natychmiastowe zwolnienie z winy pracobiorcy.

Par. 12.

Warunki higieniczne w zakładach

są uregulowane rozporządzeniami ustaw państwowych.

W każdym zakładzie winny być dostarczone pracującym czyste ręczniki.

Par. 13.

Umowy indywidualne.

Wszelkie indywidualne umowy, zawarte z pracownikami na gorszych warunkach, aniżeli to przewiduje niniejsza umowa, są nieważne.

Par. 14.

Czas trwania umowy.

Umowa niniejsza obowiązuje na czas nieokreślony z obopólnym trzymiesięcznym wypowiedzeniem.

Taryfa płacy będzie regulowana podług par. 3 punkt 15.

Poznań, dnia 26 lutego 1932 r.

Za Korporację Zakładów Graficznych i Wydawniczych na Województwo Poznańskie:

(—) Edward Paulowski,

Za Związek Zawodowy Drukarzy i pokrewnych zawodów w Polsce, Oddział Poznański:

(—) W. Chalupka,

(—) E. Palczewski,

(—) R. Marciniowski,

(—) Fr. Paszke.

pieczęć Związku.

Za Polski Związek Zawodowy Drukarzy i Pokrewnych zawodów na Rzeczpospolitą Polską:

(—) Jan Przybylski,

(—) St. Genralczyk,

(—) Szczepaniak.

pieczęć Związku.

Za Związek Litografów, Chemigrafów i Pokrewnych Zaw. w Polsce, Oddział Poznański:

(—) Adamski,

(—) W. Kaniewski.

pieczęć Związku.

Za Verband Deutscher Buchdrucker in der Republik Polen (Związek Drukarzy Niemieckich w Polsce):

(—) R. Wiesner.

pieczęć Związku.